

1276-1276- OFP - Acta Capitulum Generalium apud Pisas Celebrati

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen.

Acta capituli generalis apud Pisas celebrati

anno Domini · M° · CC° · LXXVI° ·

Confirmamus has constituciones. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. mortuo magistro. etc. deleatur totum quod sequitur usque ibi. provincialis igitur. etc. et dicatur sic. mortuo igitur magistro vel a magisterio amoto. prior provincialis illius provincie. ubi sequens capitulum fuerit celebrandum; vices magistri in omnibus optineat. quousque magister ordinis sit electus. exceptis absolucionibus priorum provincialium. et conventualium aliarum provincialiarum. et confirmacionibus priorum provincialium. quando de suis provinciis assumuntur. et exceptis translacionibus fratrum de una provincia ad aliam. de quibus se nullatenus intromittat. nisi forte aliquis frater non prior provincialis existens pro provincialatus officio peteretur. Si autem illa provincia tunc priorem provincialem non habuerit vel infra tempus sue vicarie eum mori. vel amoveri contigerit; prior provincialis illius provincie. ubi immediate precedens capitulum fuerat celebratum. vices optineat supradictas. et sic deinceps retrocedendo. donec in aliqua provincialiarum isto modo valeat vicarius inveniri. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. ubi dicitur. mortuo priore provinciali vel amoto. deleatur hoc usque ibi. qui eius. etc. et dicatur sic. si priorem provincialem in capitulo generali. vel medio tempore usque ad capitulum provinciale. vel in ipso provinciali capitulo. mori vel amoveri contigerit; ad ipsum provinciale capitulum eius electio pertinebit. quod si nec ipse. nec alius electus fuerit confirmatus. vel post provinciale capitulum priorem provincialem mori vel amoveri contigerit; qui eius locum optinet. teneatur. etc. Item. infra ubi dicitur. si vero congregato provinciali capitulo. deleatur usque ibi. unus autem. etc. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de gravissima culpa. ubi dicitur. et penas recusat ferre. deleatur totum usque in finem. et dicatur sic. talis de consilio discretorum carcerali custodie mancipetur. et ibidem secundum culparum exigencias. iuxta discrecionem prelati. ieiuniis et abstinenciis puniatur. vel secundum regulam patris nostri Augustini. si magis expediens videatur. de nostro ordine expellatur. si tamen usque ad illam horam sani capitis et integri sensus exstiterit. Si eciam aliqui sunt. qui iudicio discretorum in communi sine gravi periculo. vel scandalo tolerari non possunt; in carcere recludantur. et ibidem secundum culparum exigenciam. et secundum prelati discrecionem puniantur. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris conventualis. post illud. relegatis etc. addatur et dicatur sic. cum autem per disquisitionem et scrutinium voluntatum procedit electio; vota eligencium recipiantur per subpriorem. vel vicarium. in absentia subprioris. et duos fratres qui primitus habitum nostri ordinis susceperunt. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. Fiat de beata Martha festum · iii · lectionum. et magister provideat de officio et de die. Et hec habet · iii · capitula.

Iste sunt approbaciones.

Approbamus has. In capitulo de domibus concedendis. in fine addatur sic. singule provincie ordinis nostri. exceptis provinciis Terre sancte et Grecie; dividantur in duas. quam divisionem magister ordinis et diffinitores capituli generalis immediate sequentis postquam hec constitucio approbata et confirmata fuerit. facere teneantur. et faciant secundum modum (ordinis) eis tradendum a singulis provinciis dividendis. quem modum ipse provincie tradere teneantur infra nominatum capitulum immediate sequens post confirmacionem predictam. Et si alique provincie in modum divisionis non convenerint; duos fratres mittere teneantur. et mittant. qui in dicto capitulo referant dictis magistro et diffinitoribus. que circa divisionem viderint expedire. Quod si modum divisionis predictae infra predictum tempus memoratis magistro et diffinitoribus non presentaverint; nichilominus ex tunc dictus magister et diffinitores ad divisionem procedant et nomina ipsis divisio provinciis imponant. et de numero qui nunc est studencium mittendorum ad generalia studia unum diminuant. et quidquid in constitucionibus contrarium vel dissonum invenerint; corrigant et immutent. Quod si magistrum a dicto capitulo casu aliquo abesse contigerit; vicarius eius cum diffinitoribus ad execucionem procedant predictorum. et si memoratus magister. vel eius vicarius aut diffinitores ad divisionem aliquarum provincialiarum in dicto capitulo procedere non valerent; nichilominus magister per se ipsum dividendi ipsas provincias plenariam habeat potestatem. et exequatur quam cito optulerit se facultas. Et si inter aliquas contiguas provincias expedire videretur de una ad aliam aliquos conventus transferre; id faciendi magister ordinis plenariam habeat potestatem. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de capitulo provinciali. post illud ubi dicitur. eius excessum referant ad capitulum generale scripto communiter sigillato. addatur sic. singulis annis in capitulo provinciali. auditis culpis fiat secretum scrutinium in conspectu omnium super absolucione vel retencione prioris provincialis. cum expressione nominum et officiorum fratrum exprimentium vota sua per diffinitores capituli provincialis.

quod scrutinium non publicetur. vel alicui ostendatur. sed statim sigillis omnium diffinitorum in conspectu omnium sigilletur. et per diffinitorem generalis capituli vel eius socium. vel per socium prioris provincialis in anno provincialium ad generale capitulum deportetur. Et hec eadem forma scrutini facienda de priore conventuali per subpriorem. vel vicarium in absentia subprioris et duos antiquiores in ordine de conventu presentes in capitulo in tractatu eorum. que mittenda sunt ad capitulum. observetur. et sigillo conventus ipsum scrutinium sigilletur et per socium prioris ad provinciale capitulum transmittatur. Dictis autem scrutatoribus voluntatum in virtute obediencie precipimus. quod ipsum scrutinium per modum aliquem non revelent. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris conventualis. ubi dicitur. ad electionem prioris conventualis admittantur. addatur. infra vero idem tempus in socium prioris. vel in electorem prioris provincialis non eligantur. Et hec habet · ii · capitula.

Iste sunt inchoaciones.

Inchoamus has. In capitulo de suffragiis. post illud. ubi dicitur. in via mori contigerit. addatur. idem etiam fiat pro procuratore ordinis in curia Romana. si in procuracionis officio decesserit.

Item hanc. In capitulo de ieiuniis. ubi dicitur. et vigiliam Iohannis Baptiste. Petri et Pauli. Iacobi. addatur. beati Dominici.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. ubi dicitur. quod si capitulum provinciale ex aliqua causa ad conventum alium transferatur. addatur. que translacio fiat per priorem provincialem vel eius vicarium de consilio discretorum.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. mori vel amoveri contigerit. addatur. vel extra provinciam esse. durante eius absentia.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. qui vices provincialis in omnibus optineat. addatur. si vero prior illius domus. ubi capitulum fuerit celebrandum. presens in provincia non exstiterit. et capitulo provinciali quacumque ex causa non interfuerit. simili modo prior illius domus. ubi precedens capitulum provinciale fuerat celebratum. vices prioris provincialis in ipso tantum capitulo in omnibus optinebit.

Item hanc. In eodem capitulo. ubi dicitur. prior provincialis provinciam suam visitare curet. deleatur totum usque in finem. et dicatur sic. prior provincialis provinciam suam totam per se. si poterit vel per vicarios ydoneos. teneatur annis singulis visitare; quibus auctoritatem suam committat. prout sibi videbitur expedire.

Item hanc. In capitulo de solempni celebratione capituli. ubi dicitur. debeat prolongari. addatur. capitula etiam provincialia eodem modo infra pretaxatum dierum numerum terminentur.

Item hanc. In capitulo de gravi culpa. circa finem ubi dicitur. secundum exigenciam culpe gravius puniantur. deleatur. gravius. et dicatur. pena gravioris culpe debite. etc.

Item hanc. In letania. ubi dicitur. episcopos et priores. deleatur. priores. et dicatur. prelatos.

Iste sunt admoniciones.

Monemus. quod constitutionem de rebus fratrum singulis annis. suis prioribus exponendis. et de ratione reddenda. de pecuniis. et rebus aliis que dispensantur per fratres; priores et vicarii diligenter observent et faciant observari. et qui facere neglexerint. durius puniantur.

Item. Ordinamus et districte iniungimus. quod nullus frater pecuniam recipiat; sine prelati sui licencia speciali. si vero aliquo casu contingente sine expressa licencia prelati sui receperit; habita opportunitate statim prelati suo representare teneatur. quod si infra triduum facere neglexerit; ex vi presentis ordinacionis. ipsa pecunia sit privatus. et ad conventum. de quo fuerit. devolvatur. nec prior vel vicarius restituere sibi possit.

Item. Ordinamus et districte inhibemus. quod fratres pecuniam non habeant. nec teneant. nisi ad certos usus. de prelatorum suorum licencia deputatam. quam in alios usus eis non liceat commutare. quam etiam infra breve tempus sibi a suis prioribus. vel eorum vicariis assignandum. in usus predictos expendere teneantur. alioquin ex vi presentis ordinacionis in omnibus predictis casibus ipsa pecunia sint privati. et ad conventum suum sine spe recuperandi devolvatur. et priores et vicarii predicta faciant observari et exsequi studeant diligenter. qui autem negligentes fuerint; acrius puniantur. Priores etiam et vicarii quicumque. ad predictam ordinacionem servandam similiter obligantur de pecuniis sibi datis. quam ordinacionem priores provinciales circa priores et vicarios; diligenter faciant observari.

Item. Inhibemus prioribus et fratribus universis; ne faciant inductiones in electionibus faciendis. qui vero contrafecisse deprehensi fuerint; per triennium voce in omni electione priventur.

Item. Magister ordinis de consilio et assensu diffinitorum. interdicit prioribus et fratribus universis. ne aliquem professum in ordine Heremitarum sancti Augustini et sancti Guillelmi recipiant. cum nobis per dominum papam in virtute obediencie fuerit specialiter interdictum. De ordinibus autem Cisterciensium. Saccatorum. Humiliatorum. Carmelitarum. Servorum sive fratrum beate virginis. nullum recipiant sine suorum priorum provincialium. vel ipsius magistri ordinis licencia speciali. qui autem contrafecerint. vel facienti consenserint; · xii · dies in pane et aqua ieiunent. nec cum ipsis possit per aliquem nisi per magistrum ordinis dispensari. Qui autem in conventibus suis aliquem de predictis ordinibus sine licencia

receperunt vel receptioni consenserunt; · vi · dies in pane et aqua ieiunent pro quolibet sic recepto. cum hoc in generali capitulo Bononie fuerit interdictum¹.

Item. Priores et fratres alii. quibus crucis predicatio est commissa; commissionem sibi factam. cum diligencia exequantur. et tam ipsi quam fratres alii. cum optulerit se facultas; testatores inducant ad elemosynam faciendam in subsidium Terre sancte.

Item. Monemus. quod litere ex parte conventus et maxime que commendacionem vel testimonium contineant personarum. non de facili concedantur. et si concedere oportuerit; non sigillentur. nisi prius in capitulo fuerint lecte.

Item. Monemus. ne predicatorum generales multiplicentur de facili. et in eorum institutione forma in constitutione tradita diligencius observetur.

Item. Admonemus. quod priores provinciales et vicarii et visitatores. advertant diligenter. si quas invenerint curiositates in picturis. et celaturis lapidum. vel lignorum. in corrigiis. fibulis. cultellis. sigillis. baculis. vestibus. et huiusmodi excessus. diligencius corrigant et emendent.

Item. Priores. lectores et fratres alii ad promocionem studii diligenter intendant. et qui negligentes reperti fuerint; per priores provinciales. vicarios et visitatores; severius puniantur.

Item. Interdicit magister prioribus et fratribus universis. ne aliquis vadat ad curiam domini pape. sine ipsius licencia speciali. qui autem de licencia ipsius iverint; vadant pedites et secundum formam ordinis. et literas de licencia secum deferant.

Item. Volumus et mandamus. quod in provinciis. ubi non est copia lectorum. lectores quamdiu possunt lectionis officium exercere. non occupentur in officio prioratus nisi ex causa multum necessaria et urgente.

Item. Transcriptum litterarum summi pontificis directarum capitulo generali; diffinitores et socii priorum secum ferant ad suas provincias et conventus.

Item. Monemus et volumus. ne vicarii provinciarum dent alicui licenciam loquendi in mensa; nec in penitencia pro fractione silentii dispensent.

Item. Volumus et mandamus. quod legenda beati Petri martiris a venerabili patriarcha Hierosolimitano ad petitionem magistri ordinis compilata; in omnibus conventibus habeatur. et ut habeatur. priores provinciales sint super hoc diligentes¹.

Committimus magistro ordinis ordinacionem studii Parisiensis. et aliorum generalium studiorum. ut ipse de magistris et bacallariis ordinet et disponat. prout generali utilitati ordinis; viderit expedire.

Ista sunt suffragia.

Pro domino papa quilibet sacerdos · iii · missas. et quilibet conventus · i · de beata virgine.

Pro dominis cardinalibus. et statu universalis ecclesie; et officialibus Romane ecclesie; quilibet sacerdos · iii · missas.

Concedimus provincie Hyspanie · i · domum ponendam in regno Legionis. ubi priori provinciali et diffinitoribus de consilio fratrum illius regni videbitur expedire. Provincie Romane · i · Provincie Theotonie; · i · Provincie Anglie; · ii · unam ponendam in Ybernia. aliam in Scotia.

Item. Provincie Provincie; · i · ponendam in civitate Albiensi. si priori provinciali et diffinitoribus videatur expedire.

Item. Priores vel eorum vicarii. diffinitores generales capituli transeuntes per eorum conventus. euntes et redeuntes deducant vel deduci faciant de conventu ad conventum eis necessaria procurando.

Sequens capitulum generale assignamus in provincia Provincie apud Burdegalam. et diffinitores sint ibi dominica infra octavas ascencionis.

Pro diffinitore Anglie et diffinitore Hyspanie in via defunctis. quilibet faciat sicut pro conventuali fratre. etc.

Prioribus. qui non venerunt ad capitulum. nec se excusaverunt; iniungimus · iiiior · dies in pane et aqua · iiiior · missas. et · iiiior · disciplinas.

Sentencias iudicum approbamus.

Actis additae sunt litterae Innocentii quinti; cf. POTTHAST II. n. 21124; et litterae magistri ordinis; cf. app. n. XXX.

¹ Laudatus patriarcha Hierosolimitanus est Thomas noster de Lentino; cf. SSOP I, 358 sqq. Vitam b. Petri Martyris ab eo compilatam habes AASS. ad diem 29. aprilis vol. III. p. 694 sqq. (Parisiis 1866).